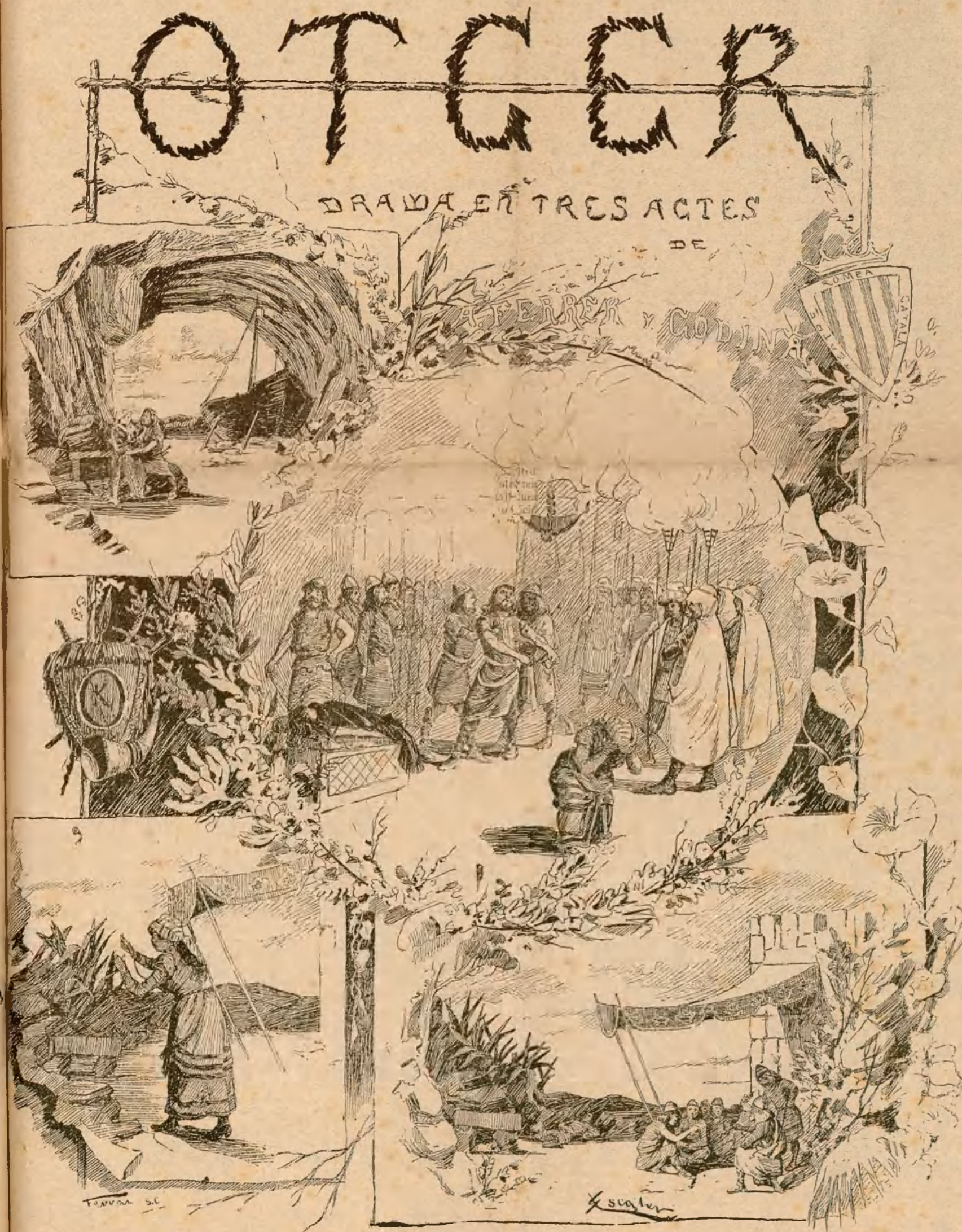

LA HONORATA.

SETMANARI CATALÀ IL·LUSTRAT.

Administració y Redacció Lleona, 4, primer (baixant del Cel.)

TEATRO CATALÀ.—Per Escaler

Ayuntamiento de Madrid

ABVERTENCIA.

Ab l'objecte de no retirar cap dels originals que teniam disposats pera aquest número, suprimim la cabecera y demás vinyetas, lo qual creyém nos agrahirán nos tres constants lectores.

LA GROSSA

QUANTAS il·lusions? ¿Que se 'n fan de castells en l'aire la setmana avants de Nadal.

No hi ha persona gran ni petita, rich ni pobre, que deixi de jugar a la rifa de Madrid, hi fins qui s' empenya los papers d' empenyo per jugarhi una peseta; y lo bo del cas es que tothom desitja la grossa.

De lo que va desde 'l dia del sorteig fins qu' arriban las llistas, l'quins cors mes palpitans! per totas las caras s' llegeix 'l desitj del diner.

Los dependents de comers, ja pensan de la manera que despediran lo seu principal y ja calculan lo mal que li farán ab

las competencias del género, puig segurs de la primera ja s' veuen a grans comerciants.

He arribat a veurer lo mosso de un escombriat que no portant décima (cas raro en aquestos dias) a certa casa d' un acaudalat banquer que 'ls feya la llimpiesa lo senyor qu' es molt generós, al donarli un duro de propina, perquè passés millors festes, rebutxarlo y retirantse una passa endarrera, mirá al certa prosomania al banquer y dirli:

—Moltas gracias y dispensi, no li acepto perquè espero passat festes parlarli en confianza, que penso ferli proposicions per formá societat ab V.

N' passen tantas de cosas per l' estil, que fora un may acabá.

Los cops d' afecte, las impresions, son en las primeras llistas del mateix dia del sorteig, al sentir aquellas típicas veus dels xicots cridant *La loteria* tot hom s' apresura a treurers 'ls dos cuartos de la butxaca y se la miran del mateix modo qu' una senyora en estat interessant quant li ve un desitj.

L' un sentíreu que diu.

Si 'l 6 fos un 2; 'l 7 un 1 'l 5 un 4 y 'l 3 un 8; la primera! altre que li ve de tres punts y l' altre s' estranya que son tots 'ls números iguals menos 'l primer que en lloch d' un 2000 es un 9000 y ni tant siquiera t' 'l reintrego.

Y quan venen las llistas equivocadas? jo se un cas historich d' un carrabiné que fa dos anys tenia cinch duros en un décim que no li costaba poch l' haberslos arreplegat estalviantho de pesseta en pesseta.

Venen com dich las primeras llistas y veu qu' ha tret la grossa ¡quina alegría! desseguit a celebrarho ab tots 'ls companys del cuerpo y no tenint prous diners a fi de ser la broma mes espléndida s' va vendre lo llot y matalassos, van disfrutar molt pero 'l dia que vingueren las verdaderas llistas de Madrid, ¡ni 'ls mils! afugiriatse 'l pobre home, pelat del tot, y haber de dormir a la fredor de las rejolas, va agafar una feridura de plé a plé y s' en vá ana a l' altre barri.

Los recomano sobre tot que no s' precipitin en mirar las primeras si no s' volen veurer en un cas per l' estil.

N' podria dir tantas de cosas sobre aixó y no puch de menos qu' esplicarlos un altre també historich.

Passá en lo vehi poble d' Hospitalet, era un matrimoni qu' estaban com vulgarment se diu a la ultima pregunta, 'l marit havia comprat un décim per ell sol, únic capital de la familia.

Dos dias després del sorteig, cregut també en la confiansa de la grossa diu a la seva dona.

—Me 'n vaig a Barcelona, per veurer si Deu 'ns ha conedit la sort de la fortuna; si no he tret vindré a peu, pero si efectivament surto premiat, vindré al cupé del cotxe; tu estigas 'l portal y a la primera senya que t' faré, agafa tots 'ls tratos de casa y llensals al mitj de la carretera.

Efectivament ab pas següidit arriba a Barcelona, mira las llistas de la Rambla y ¡qu' es cas! ni de grossa ni de petita, per mes seguretat va anar a mirar a totas las llistas de las diferentes adminis-

tracions y com totas son igualas, fallidas ja sas esperanzas anaba trist y pensatiu, quant ensopega abl' empedrat cau y per coroná sa estrella va tren-car-se la cama.

Multitud de gent 'l va socorre acompanyantlo fins 'ls cotxes que van al poble.

Aquet estava ja plé y a punt de tirá pero veyentlo en tal estat hi hagué qui s' compadi d' ell, oferintli un lloch del cupé.

L' cotxe arrenca, just havia arribat a l' entrá del poble, la dona que 'l va veurer d' un trós lluny comensa agafar cadiras, taulas calaixeras etc., ell prou s' esclamaba ab sos ademants que no ho fés, pero ella, mes creya que li deya que seguis avant.

Quant lo pobre desgraciat va arribá a casa seva, tots 'ls mobles eran al mitj de la carretera y no hi va haber altre remey que tornarlos arreplegar, aná pel metje, ficarse al llot y malehint las risas.

Veyentse aquets episodis tant tristos jo sempre que s' acosta Nadal reflexiono molt lo que 'm podria costar una mala interpretació y may comprobitllets; quant sento parlar de la grossa, m' acon solo pensant lo molt que quant era petitet va tornar-me.

Sempre m' ho ha dit la dida que cuant me veyia plorar li bastaba dar-me la grossa per ferme content.

M. FIGUEROLA ALDROFEU.

OTGER

Drama trágich en tres actes y en vers original de don Anton Ferrer y Codina.

Ab lo teatro ple de gom gom, va estrenarse dijous, 17 del actual Desembre, en lo Teatro Catalá, instalat en lo de Romea, la obra mes amunt esmentada, de la que feya dias venia parlantse.

Las probas d' autor dramátich y coneixedor del teatro que ja en altrás anteriors aplaudidissimas, nos tenia donadas lo Sr. Ferrer y Codina, feya preveure un exit falaguer pera la que aquell dia s' estrenava y si hem de confessar la veritat, lo succés, com se diu ara, sobrepujá a las esperansas que en *Otger* se tenian, y encara ab mes motiu, per la espectació de tothom al saber que aquesta obra, se sor tia del género que fins ara cultivava 'l seu autor.

Com a drama historich deuria en primer lloch jutjar-se lo del Sr. Ferrer y Codina, buscant y esbrinant si verdaderament s' ha cenyit a lo que las crónicas cantan, pero sobre esser per algun autor posa en dupte si ha existit *Otger* y cadascú dels que ho firman donarli la mort que be li apareix, nos relleva en part de trobar en la obra que 'ns ocupa iveracitius de relativa importancia ja que en una obra dramática deuen permetres al autor certas libertats, invenciosas y arreglos que forso-sament imposan las conveniencias d' una trama que deu desentrotllarse durant lo curt temps d' una representació. Donada com a certa la figura del capdill catalá, que la historia presenta rodejat dels nou barons de la fama, que tan lluytaren pera treure als mosos de nostra terra, nos cenyirém estrictament a lo que es lo drama en si, sense ficarnos si 'ls personatjes son rigurosament historichs.

Naturalment, que 'l Sr. Ferrer y Codina, que ha demostrat tenir coneixements de la época a que pertanyen las lluytas entre *Otger* y 'l Wali d' Empurias, no podia menos que enmotllar tots los detalls del seu drama tal com pot suposarse seria en lo sigle viii lo modo de fet y de dir, y no obstant certs lunars, mes per causa del llenguatge, que per desconeixement, de la época, podem dir que ha lograt completament.

En la obra que 'ns ocupa las incorreccions del llenguatge son lo principal defecte, puig que en mitj de paraulas literarias hi ha de barrejadas tan vulgars, que subtan al espectador mes donat lo interessant de la acció de la obra y 'l magistral y may descuidat sosteniment dels personatjes, han de ser molt exigents los que critiquin aquesta falta ja que en ellas ¡hi veu la espontaneitat ab que las ha escritas l' autor. També algú ha calificat de ampulos lo modo de dir en aquesta obra, y aixó en los que així ho declaran demostra ó be una crítica preconcebuda ó be un desconeixement del género trágich, tant diferent de la reunilla comedia de costums.

Tres son los principals personatjes de la obra: *Otger* en primer lloch, següent en importancia Kaina y Eurich. Tots los altres son par s secundarias, sense las quals no obstant, no podria desentrotllarse la acció, mes tots los tipos deixant apart los tres primers indicats, que son pintats de ma mestre, si bé una mica massa carregat de tintas foscas en Eurich estan ben sostinguts, essent lo

mes flach precisament lo mes simpátich del drama en Gilbert.

Otger, lo protagonista, es la verdadera creació del home combatut per passions vivissimas, quals consecuencias acaban per ferlo sa víctima. Te, no obstant, reminiscencias de Hamlet y d' Otello, semblansa que no pot deixar de tenir forso-sament, tan per lo lloch en que l' ha colocat l' autor, com per los datos historichs en que ha tingut de anar-lo a concebir. Es com per exemple en *Joan Blances*, que 'l Sr. Ubach y Vinyeta nos presenta tan idèntich a *Guzman el bueno*, pero que no es per impremeditació seva ni per plagi, sino porque així la historia 'l presenta y no pot pintarse d' altre manera, per no deixar d' esser lo personatge que existí.

La llástima es, en mitj de tot, que un héroe tan si es real com fictici, com *Otger*, que tantas simpatias desperta en lo públich, que hi veu en ell lo capdill llegendori catalá, acabi per resultar un home desenfrenat mes que joguina de la fatalitar com ha volgut presentarlo, a nostre entendre, lo Sr. Ferrer y Codina.

Y pera que s' compregui lo que dihem, a continuació aném a descriure suscintament la trama de la obra.

Eurich y Kaina, treballan de comú acort contra *Otger*: l' un pera venjar en ell la deshonra de sa mare, de la que n' es fill lo valent goth, y per lo tant son germans y l' altra per celos, ja que *Otger* enamorat percu lament de Lydia li treu tota la esperansa de veure corresposta sa passió. Eurich es africá y Kaina egipcia; aquesta ho ha olvidat tot patria y familia, haven pe-dut una filla que li fou robada, tinguda per etzar y fruyt d' una sorpresa de las que tan abundan en las contingencias de la guerra.

Otger va enamorar-se de Lydia veyentla un dia pasar entre una caravana per las voras del Furer; prenat de sa hermosura, li proposá ó 'l claustre ó son amor y ella acceptá l' últim.

Gilbert, un dels capitans del capdill, units per amistat profunda, desaparegut feya molt temps, torna al lloch de la lluyta, trobantse al *Otger* que acaba d' arribar, ab presoners, fets en un combat que ha tingut ab lo Wali de Blanes, qui avisat per Eurich esperava al héroe, en un gosch ahont se pensaba que sucumbiria.

S' abrassan los dos amichs. Gilbert diu que va a Empurias a donar cumpliment a son amor, qual objecte es Debora y *Otger*, sentlo brindar per la alegría de haverse juntat ab ell altra volta, li presenta a Lydia, en qui 'l jove capitá regoneix a la seva estimada, qual sorpresa li fa caure la copa de las mans, posant en sobresalt a *Otger*, que s' veu assaltat per sospitas gens infundadas.

Eurich y Kaina traman una intriga contra Lydia y Gilbert, fentlos compareixer a la nit a una cita, com si l' un l' hagués demanada a l' altra, avisant al mateix temps a *Otger*, qui sospren als joves, matant a n' ell y despreciant a n' ella, qui no pot negarse a la evidencia de lo que *Otger* creu son crim, per trobarli en la escarcela un anell que duya Gilbert y que era de Lydia. Crida lo capdill a sos soldats y 'ls hi entrega la que tan hauria estimat, pera que 'n fassin lo que 'n vulguin, y después la llensin al mar.

Kaina, satisfeta de sa obra, contempla desde 'l jardí com portan a matar a Lydia: fins que la veu estimarse no calma son neguit, tement que *Otger* pogués manar sospendre la sentència. Mes al retirar-se, veu brillar en terra l' anell de Lydia, lo cull y regoneixentlo com a seu, compren horrosada; que la que, per sa causa han dut a matar era sa filla.

Gudila, per ordre de Eurich y ben pagat salva a Lydia, mes en contes de durla al lloch ahont Eurich la volia, pera saciar en ella sos desitjos la torna al palau, que en aquell moment los d' Empurias cercan per asaltarlo. Kaina y *Otger* se troban y ella li confesa la ignocencia de Lydia, dihentli que era filla seva, fruyt d' una sorpresa en alta mar, feya vint anys, resultant que 'l que atentá contra l' honor de Kaina en las sombras de la nit, era lo mateix *Otger*. Lydia donchs es filla de la egipcia y del capdill catalá. Ell, al cnsiderar la enormitat de tants crims, fica lo ma en una caps a ahont hi ha un escorsó y 'l fereix ab sa fi-blada venenosa. Glap, monter de *Otger* descubreix ahont es Lydia, y vol tornarla al capdill, mes ja es tart. Mentres corren a buscarla Eurich la du morta, presentantse *Otger* a reclamarli. Al véurela estesa sense vida, se tira sobre Eurich y 'l mata, cayen ell mateix sense forsas pel veneno y tan efectes encontrats com minvan sa vida, en lo mateix punt que 'ls d' Empurias entran en lo saló del Palau que ja lo foch ha fet sa presa. *Otger* fina en mitx de tants horrors mltieint a Kaina, que plora desesperada a sos peus.

Tal es la obra del Sr. Ferrer y Codina; per l'argument que acabem de transcriure lo lector mateix compendrà tot lo que havem dit primer al emetre nostre imparcial judici.

Las situaciones son totas colosals, las lluytas de sentiments y efectes grandiosas, los personatjes ben presentats, formant tot un conjunt sorpren agraðablement al públich que judica la obra com una de las millors del teatro catalá.

Y 'ls actors? Deuran preguntar vostés. Los actors s' excedeixen a si mateixos. Lo Sr. Bonaplata que interpreta l' Otger, está just y tan identificat en lo personatge, que duptem que hagi qui puga fero millor. En lo segon y tercer actes está sublim, sobre tot en la escena VII del segon, y en la primera y final del tercer, que li valgueren nutrits y entusiastas aplausos.

La Sra. Pallardó (Kaina) y 'l Sr. Virgili (Eurich) feren quan pogueren pera sortir ayrosos de son comes y que ho lograren los hi demostrá 'l públich ab sos picaments de mans.

Los altres personatjes Glap (Sr. Fontova), Gúdila (Sr. Soler) y Gilbert (Sr. Isern) no cal dir com foren interpretats, ja que 'ls desempenyaban los sobredits actors qual celebritat no pot posarse en dupte.

Al final dels actes tan autor com actors tingueren que presentarse tantas vegadas en escena que n' havém perdut lo compte, essent aquest éxit unas de las ovacions mes francas y espontáneas que havém presenciati en lo teatro.

Trajos y decoracions apropiats.

Bernal Pescaire.

A continuació transcribim, ab lo permis del autor part de la escena VII del segon acte, lo que no duptem llegiran ab gust nostres lectors.

ESCENA VII

OTGER, luego EURICH

O'ger surt pel primer terme esquerra, ab brassos creuñals y cap baix.

OTGER. ¡Crech que sol á la fi m' trobo ab tú, soletat aymada!
¡Soletat!... ¡ah, no!... Las furias dins món pit han pres estatje, y gelosas de ma sombra igual qu' ella m' acompanyan. En vá món cap, ab disculpas, pretén lo cor enganyarme: en va fet un nus, lo coll, no hi deixa baixar las llágrimas; ell s' encongex y m' ofega, negantli a la sanch entrada, perque barrejada ab ella, no hi entrin més desconfiansas. Si jo sabés qu' ab la vida s' acabés ma pen i amarga... ¡Ah, no, no!... dalt del rocám se desfa l' ona amarganta, y 'l rocám al mar aboc rulls de perlas argentadas. Jo sento quelcom d' etern dins de mi; vol enfonsarse á las regions del no ser, folla de dol la meva ánima, y se sent que la subjectan, impotent, desesperada, a s eternitats, argollas que la retenen esclava. Si, si... de res no surt res, avans del ser que sóch ara jo havia de ser... qué, no sé; pero qu' era, es cosa clara: puig si de res no surt res, y jo sóch, es que ja era antes. Y si sóch, per ver sigut, haig de seguir sent, lo aclarat tot quant al món me rodeja; esperits infatigables que obehint lleys misteriosas, vertiginosos s' afanyan en despullarse y vestirse eternament novas galas. Ab perfums la fló aromosa se desfa, sent goig del ayre, y al frescal de la celistia s' espargeix per la rosada; ja no es perfum, ja no es flor, pero es una cosa encara. Crestall pur 'hont l' au se mira, se torna la nuvolada, y 'l raig del sol que 'l caldeja, lo crestall desfa y enlayra; ja no es núvol ni crestall, pero es una cosa encara. Eran arenas las rocas, de cataclisme cadavres, y gotas d' aygua, las perlas dels colls de nèu de las fadas. Ja no son aygua ni arenas, rocas són y perlas ara, ja no són lo que avans eran, pero són cosas encara. Y jo sèr que sóch y penso més que toz, que tinch esclava la mar á mos peus, qu' aturo,

ran del sol, lo vol del aliga, que fins arribo á duptar, ab superbia soberana, si es que soch d' un Déu, factura, ó ell, de ma pensa enfebrada... ¿seré menos que la flor que 's desfa ab perfums en l' ayre? ¿que 'l núvol caigut á brins, á convertirse en fontana? ¿que las rocas y las perlas dels colls de neu de las fadas? No, jo sento aquí un infern qu' ab la vida no s' apaga; y quan, demá, convertit, després del sèr que sóch ara en mónstruo ó ángel ne siga, la foguera que m' abraza seguirá en món pit eterna com es eterna món ánima. ¡Oh! ¡Déu del cel!... no, perdona al pobre follat que, paria, se troba purgant lo crim que en són fons llotós amaga aquest mar de blavas onas que vas fer d' una mirada.

(Can rendit en lo sítial apoyantse lo cap ab la má. Eurich s' hi acosta per de rlds y li diu ab lo sentenciós y baix.)

LAS ALAS NEGRAS.

Temps feya que venia parlantse del poema que ab lo títol esmentat escriu lo celebrat poeta D. Frederich Soler. Trossos sols se n coneixen, per haverlos llegit lo mateix autor en alguna vetllada, quan fa poch dias lo Sr. Soler doná á conèixer en lo Centre Catalá la «Invocació» la «Introducció» y lo «Cant primer» publicat després en lo periódich *La Publicidad*.

D' aquestas parts conegudas del poema, se desprén desseguida lo grandió asunto que s' ha proposat cantar lo primer de nostres poetas catalans asunto que per mes que ell mateix diga en la «Invocació»:

Poema gran é inmens, si un' altra musa de mes supervo vol volgués cantar-lo, duptem que entre 'ls que escriuen en catalá hi hagi qui ab mes talent y ab mes inspiració, pogués empenders lo colossal trevall de descriure la eterna lluyta de lo be y lo mal, com á primers factors de las passions del home, que brega entre ells pera treuren triumfant sa perfecció ó sia lo Progrés.

Que aquesta idea tothom que pensi una mica l' ha consabuda, al entretenirse á considerar lo curs dels temps y de la humanitat, no te dupte. Nosaltres mateixos en LA HONORATA publicarem no fa molt temps un recort d' una conferencia donada per lo malhaurat Bartrina, en que doná á conèixer sols com á exposició de fets y únicament també, no mes com á manifestació de son escepticisme religiós y polítich, la lluyta entre Deu y l' ángel superbí, trayent com á corolari, que 'l diable y l' ángel com si diguessen lo Travall y la Revolució, se juntaren pera vencer algun dia lo poder absolut, quina representació atribui á Deu.

Lo fi que porta lo señor Soler al escriure *Las Alas Negras*, no es precisament lo mateix que informá la conferencia de n Bartrina, puig, lo del poema que 'ns ocupa atenent á que sols coneixem lo que d' ell fins ara s' ha publicat, va dret á demostrar que lo Mal es lo complement del Be y al contrari, que sense l' un no pot existí l' altre, ó millor dit: que sense l' cap dels dos no fora be lo Be ni mal lo Mal, quedant per lo tant sentat que no vol lo poeta enderriar á Deu pera sublimar al diable, sino deixant á cadascu en son respectiu treball d' impulsar á la humanitat cap á la seva perfecció, pera que en la eterna lluyta empresa desde l' comensament del temps, que segons las idees modernas, no s' han tingut may perque sempre han sigut, ni tindrian tampoch fi, perque serán sempre, l' home puga anar aprofitantse de tot quan lo rodeja, revelantli aquesta batalla avuy lo que desconeixia ahir y demá lo que ignora avuy.

Per lo que 's despren de la «Invocació» del poema *Las Alas negras*, es l' assumpto que acabem de deplorar lo que 's proposa lo Sr. Soler, y que l' empen ab verdadera inspiració y entusiasme ho demostra en los justos conceptes, brillants imatges y profons pensaments que conté aquesta que podém dirne primera part del poema.

Cada quarteta, per no dir cada vers, es una agradable sorpresa pera 'l lector, que sent ab recansa al arriar al fi del cant primer, no tenir á ma lo que falta del poema, per gosar no sols ab la lectura que encanta per la fluidés del versos y la naturalitat del llenguatge, sino pera anarse esplayant ab los profons pensaments, tan secundaris com fonamental de la obra, y ab las descripcions dels fets y dels llochs que representa, com es per exemple tota la «Introducció».

Mal fet diriam si, en que fos com interrogatori, eregutessim si 'l Sr. Soler, necessitava aquesta obra pera que son nom traspassés los limts de la fossa. La immortalitat la te ben guanyada y ben merecida, que molts poetas hi ha que may mes s' olvidarán que feren molt menos que 'l Sr. Soler. Desde l' moment que un escriptor trevallava ab lo fi preconcebut d' alcansar fama, deixa de ser poeta, puig no compreném á cap d' aquestos treballantse ells mateixos la corona que deu colocar lo mon en sa testa. Tot lo que no sia inspirat y espontáneo, no es poétich y per aixó creyem que 'l poema *Las alas negras* no es un treball de necesitat, sino un fruit de la mateixa vena del vate y que un cop concebut y esplanat, se dedica á sa confecció ab la

conciencia y ab los medis que li proporciona lo mateix ta lent que li ha fet pensar.

Pera terminar aquest lleuger judici crítich que 'ns ha merecid lo poema del Sr. Soler, no obstant y haverse publicat ja no podém ressaltar al desitj d' acompanyarlo ab lo següent fragment de la «Invocació»:

Podem anunciar á nostres lectors que 'l Sr. Soler, nos fa la honra, per nosaltres inmerescuda, de donarnos un fragment inédit de *Las Alas negras*, que publicarem próximament.—S. A. C.

La lluyta será eterna. L' home un dia
Al mont se vá trová' envolt de misteris
Y en dubtes cruels respecte al qui regia
La vasta inmensitat de tants imperis.

Per un cantó, vegé, resplandorosa,
La pura llum del sol daurant la terra;
Per altra, la nit fúnebre y negrosa
Y 'ls elements en continuada guerra.

Vegé lo bè y lo mal; mes ell tenia
Concepte tal de Qui 'l creá en la gloria,
Que creya, ab pura fé, que 'l mal seria
Sols una forma externa y transitoria.

Llavors va sentir, clá, innat y purissim,
Lo sen'iment del bè y de la bellesa,
Y li va dí una veu:—Al cel, l' Altíssim
N' es font increada d' eternal puresa.—

Y, ensemps qu' aquesta veu aixís parlava,
Va dirse ab noble afany:—Jo crech y espero.—
Y, lluny de veure quan esperansava,
Va trová' en l' esperar son desespero.

Cullint la rosa, 's punxá' ab la espina;
Mirant al cel; en nit tempestuosa,
Flamejant de furor, l' ira divina
Vegé del llamp en la claror sofrosa.

Y vegé ja llavors que 'l mal mata va,
Que fondo y forma com lo bè tenia,
Y que l' obra eternal, ahont ell morava,
Déu mateix, que vá ferla, la destruía.

En aquest punt, la confusió feu presa
D' aquell cervell que, ab fe potentia y pura,
De Déu cregué perfecta la sabiesa
Y 'l bè y lo bell en pró de la criatura.

—Si Déu, va dirse, 'm va doná' un criteri
Que deu ser just, ja qu' Ell es qui va darmel,
Bè deu jutjar lo inmens de són imperi
Tal com jo 'l miro y Ell va presentarmel.

Ab aquest meu criteri, donchs, judico,
L' home 's va dir á sí, que ni es bellesa
Tota l' obra eternal, ni jo m' esplico
Un bè á la terra lliure d' impuresa.

Ili ha al món maravel'as qu' enamoran,
Ydeas y cosas qu' als sentits repugnan;
De Déu las unas lo saber valoran,
Contra 'l saber de Déu las altres pugnan.

¡Lo cap del home! ¡Maravella iumensa
Mes gran que no es la creació divina,
Ja que y cab tota á dins, y encara 'n pensa
Un' altra més perfecta y jégantina!

¡L' ésser del home! ¡Aberració espantosa!
Aspiració eternal, en res finida,
Que 's torna pòls; entre altra pòls confosa,
Eant vido als verms ab cendras de sa vida!

L' arcá de perque Déu així ho presenta
Vol penetrarlo la superbia humana,
Y no pot, y, frisoa, 's desatenta,
Y á son Senyor y Déu la clau demana.

Y li demana l' un, contra natura,
En l' ascepticisme del convent hont plora,
Y li demana l' altre, quan procura
Trovarla en la ciencia esbrinadora.

En lo cervell humá no mes hi entra,
Com egoista qu' es, son bè y sa vida,
Y aixís cada home creu que en ell Déu centra
L' inmensal compás que 'l món anida.

.....

Y, des que 'l món es món, aixís se veuen
Com, frestechs y ubrahonats, per terra rodan,
Ab los qu' encara que no vulgan creuen,
Aquells que vólen créurer y no póden.

Aquest desvari de la humana rassa,
Aquesta febre boja, aquest deliri
Que á toth om cega y de la mida passa
Del foch rabiós que fa l' humá martiri,

Feu náixe en mi un afany per explicarme
Que en frenètiç desitj va convertirsem,
Y, á mi propi, al sentirlo y al contarmel,
En cants d' un poema va en lo cap partirsem.

Poema gran é inmens, si un altra musa
De mes supervo vol volgués cantar-lo;
En mi, sols respirall d' un foch qu' abrusa
Tot l' àmbit del meu cor, serà al llansarlo.

Será sols un suspir, un clam, la queixa
Dolorosa d' un ser, que, conculcada
Veu la justícia en tot, per la mateixa
Forsa de son dolor al món llansada.

Navego en mar de dubtes. Sento 'l poema
Que bull en mon cervell; lo cor me 'l dicta;
Defensará á la Magestat suprema
Y de l' home infelís serà vindicta.

Lo sento tal com una malaltia
Que presa en mi hagués fet, y que sa cura
Consistís en contá al món l' ag-nia
Ab que jo hi bech lo doll de sa anargura.

Que pretench no cregán, si axis m' inspira,
La forma haver trovat del modern poema,
¡Lo poema modern! Sols Déu, que 'l mira,
Lo trovará ab inspiració suprema.

Pentagrama de raills té 'l tren que 'l canta
De pol á pol passant, quan lo mon vola,
Y es sa portada escultural, la santa
Y eterna magestat de sa obra sola.

¡Lo poema modern tindrà per a p'í
La immensitat del món, per cordas d' ella
Los fils de coure elèctrihs, y la esarpa
Y 'l picot que la rocas estabellá.

Y 'ls túnels bada y de Suez ta l' istme,
Los dits serán que desde avuy la polsin,
Y, del universal fer cataclisme,
Las penas calmin y 'l dolor endólsin.

May cantor épich podrá sé 'l trimaire
Aqui 'l Parnas de sos estats desterra;
Com lo condor dels Andes no s' enlaira
May l' oraneta que va arrant de terra.

Jo canto á pesar meu, per si m' abona
L' esplay, la fel que 'm fa apurar son calzer.
Aixís, si udola 'l vent, vibra y rersona
Un' arpa edílica qu' han penjat d' un salzer.

¡Mes lo llansar moncant ¡será un delicté?
¡Será un crim mon criteri pur y recte?
Per més que no me 'n sento jo convicte,
Ofench la Causa discutint l' efecte?

¡Si, per dissort, los ulls no 'm tapa encara
La vena de la fé, y trist reflecteixo
Com un llach transparent ple d' aiga clara
Tot quant al món jo miro? ¡Delinqueixo?

¡Ofendré sens voler al Qui domina
Desde sa gloria refulgenta y bella
A aquest cel eternal, xarxa divina
Que té lligada á cada nú una estrella?

Vil cuch de terra ó, segons escriuen
Los sagrats llibres que espantat, llegeixo.
Es donchs, si es cert lo que sas llettras 'ns diuen,
Que, com la terra, per dar flors serveixo.

Are dir donchs vaig lo que per dir suspiro,
mes que impropí puga 'l món trovarho,
Que, si imprudent me fa tal volta 'l dirho,
Sentincho, me fa hipòcrita 'l callarho,

Re 'm fa que 'l univers me sotraqueji,
Si sé que ab lo meu cant de fals no peço;
Mirall jo sols vull ser de tot quant vegí,
Y, de quant senti, sols vull ésser l' eco.

Ni 'l llot fangós del crim veuré ab recansa,
Ni l' or me cegarà que 'l rich apila;
Igual caurá 'l fidel de ma balansa
Pesant diamants com miserable argila.

May cantaré lo goig, ¡ay! lo goig para
Quan ha glassat lo dol sas primaveras,
Y en l' arpa del meu cor no mes hi ha ara
Totas las cordas del dolor senceras.

Veusla aquí donchs, la queixa dolorosa
Que 'l món escoltará y á Déu envia,
Desd' aquest antro de foscó horrorosa,
Hont, espantat de tot, ni de mi 'n fio.

Febrós invoco del dolor la musa
Adir vaig lo que sento y lo que penso,
Y, per apaga' ab pló 'l foch que m' abrusa,
La arpa despenjo y á cantar comenso.

Pròximament publicarem un fragment inédit d' aquest poema.

S. Alsina y Clos.

TEATROS.

Dissapte passat va estrenarse en lo Teatro Catalá la pessa en un acte *Modus vivendi*, original de nostre estimat redactor don Miquel Figuerola Aldrofeu.

Aquesta circumstancia y l' essa a demes intum amich nos dispensa de ocuparnos de la obreta, ja que qualsevol judici semblaria mes dictar per l' afecte que per la imparcialitat.

Lo benefici dels Srs. Molgost y Gimenez celebrat lo día de Sant Tomás en lo teatro Espanyol, ab la comedia de mágica *El Infierno*, fou no molt concorregut mes per causa del temps que per careixer de simpatias que 'n tenen moltes.

Lo Circul francès, á qui dedicaren la funció, va férlos hi present d' una corona de llover ab grans d' or, que no sabem com s' ho faran per participarne tots, puig que se l' han de partir entre tres. Si 'l resultat del benefici fou poch *beneficios*, á lo menos tindran llover per l' estofat que suposém que algun dia menjaran.

Aquestas festas que venen, encara 'l farán *El Infierno* váginlo á veure per contes de *Los pastorcillos*.

Una y prou es una sarsuela del Sr. Palá, que ell mateix se representa en lo Tivoli.

No es nova d' ara; pero consti que per aixó fa riure de la mateixa manera que avans.

Lo que sentim es que sembla que 'l señor Palá s' ha cenyit al títol de la zarzuela sobredita, y no 'ns dona cap mes mostra del seu talent.

Aixó está mal fet Sr. Palá, trevalli, trevalli...

¿Y vol dir que no te alguna altra obra amagada que sols espera la ocasió oportuna ó las ordes d' algun empresari pera sortir á llum?

Tant de bo que aixís fos.

Al Circo Ecuestre anuncian un espectacle titulat *Lo monstre infernal*.

Vaya, ja se qui deu ser; aquell que ha quedat sense feyna en lo circo nacional y ara 'n busca en lo del Sr. Alegria.

Nos sembla que 'l local s' omplirà no mes per veurel á n' ell.

Ja 'ls ne farém dos quartos.

L' ANGELA.

En lo pròxim número publicarem los retratos dels señors D. Anton Ferrer y Codina autor del drama trágich *Olger* y de D. Teodor Bonaplata, primer actor de la companya catalana que actúa en lo teatro Romea, que tants aplausos alcansa sempre, especialment en la interpretació del protagonista de la obra citada.

L' ANGELA.

REMATADAS.

La Dinastia, fins ara que es Alcalde lo Sr. Rius y Tauler, no s' ha adonat de que en algunas casas de carrers de *ensanche* que ja cita, hi faltan las aceras.

Ja está be 'l recort, pero també hauria pogut ferne memoria durant lo mando del Sr. Coll y Pujol.

En aixó tothom hiveurá mes ganas de molestar al nou alcalde de Barcelona, que no pas mirament per la urbanització de la ciutat.

Lo mateix periódich, publica duas gacetillas seguidas en la edició del dissapte passat á la tarde, fent notar lo fosca que queda la plassa de Catalunya després de las funcions dels teatros.

Nos sembla que ab una ja n' hi hauria prou.

No obstant, ja es proverbial en *La Dinastia* lo donar noticias dobladas en un mateix número.

¡Quins gacetillers mes actius!

Després dels funerals pera l' etern descans de l' ànima de D. Alfons, hi hagué revista de tropas.

Vetaquí una festa religiosa que degenerá en festa militat ja diuen be: *Vesten Anton...* etc.

Lo nostre company de redacció Sr. Partagás, segueix be en sa important salut.

Per ara en Pela y Onze, que per altra part treu foch pels caixals, no ha fet cap desgracia, pero sabem que s' fa veni unas espasas de Toledo dintre una saca de farina de tercera á fi de no tenir de pagar drets.

Ja's veu que aquest senyor es previsor.
Las armas de Toledo, diu, no fallan.....
Pero potsé fallarán á n'ell.

Una minyona va robar un rellotje despertador, junt ab altres objectes. Los amos ho conegueren y la interrogaren sobre aixó y ella fent mil protestas d' ignocencia ho negava, quant tot d' un plegat lo rellotje va desmentirla tocant dintre de la butxaca de la honrada criada.

Ja veuen quins rellotjes avuy corren. Descubren als lladres millor que la policia.

A Madrid s' ha descubert en las presons una irregularitat consistent en sabatas ab sola de cartró en lloch de ser de veras.

Se veu que la gent totas se las pensa.

Com que debian sapiguer que 'l govern anava á caure y que quedarian cessants, de segur que imaginaren aquesta estretagemá pera que al descubrirse los deixessin altra vegada á la presó!

Y ho haurán lograt. Jo no 'ls ne treuria may mes.

Un que va assistir als funerals del dimars s' estranyava de las coronas tan grossas que hi havia colocadas en lo túmbol.

No s' feya cárrech que anavan dedicadas al rey.

Pera 'l número de la setmana dels Reys, lo nostre dibuixant Sr. Escaler, prepara un grabat alegórich molt bonich.

Ja n' hem vist un tros que va molt be.

No hi ha com fer las cosas ab gust, pera alcansar aplausos.

Ja s' ha posat á la venda lo drama trágich *Olger* estrenat dijous passat en lo Teatro catalá, del qual n' es autor D. Anton Ferrer y Codina.

L' éxit alcansat y la importancia d' aquesta obra dramática, fan pressentir que s' agotará la edició.

Aixís sia.

Aquest any resulta que 'ns quedarém sense 'ls dos catalans ilustres que anyalment se colocan en la galeria del saló de Cent de la casa de la ciutat.

Podrem ben dir que 'l cólera 'ls ha mort.

¡Quin any de morts grossos!

Tampoch se parla ja del monument á en Clavé. ¡Qué tá parada la comissió?

¡S' hi haurá d' anar de cer: a pous!

Por falta de salud se vende una tienda de *plas y ollas* barata.

¿No es veritat que sembla una broma? Donchs es un anunci formal que hem vist en un diari d' aquesta ciutat.

¿Una botiga malalta? ¡Qui s' hi embolicará! ¡Si no que sigui algun desesperat!

¿Que no s' podrian arreglar los anuncis?

Algun diari s' queixa perque 'l Certámen que debia celebrar la Societat Económica Gracienca d' Amichs del País, ha quedat enlayre, com lo de Sant Feliu de Guixols.

¿No es veritat que tant la Económica de Gracia com l' Ateneo de Sant Feliu, sembla que haurian de tenir mes formalitat?

A veure si tocántlos hi 'l viu donarán senyals de vida.

Tinguin en compte que alguns poetas que surtin cabra-sejats, voldrán tirar sos travalls en altres certáments, perue ja es sabut que ningú s' creuterho malament.

Apa, apa: que s' dongui 'l fallo, que s' fassi la repartició que se celebri 'l banquet ab brindis y tot y llestos.

Y may mes enganyaran á ningú.

XARADA.

I.

Es un animal de estima

prima

musical diu qu' es l' Ambrós

lo dos

part del any diu en Pep qu' es

la tres.

Y si encara no ha comprés

lector, aquesta xarada

en un peix que molt m' agrada

la *prima dos* ab la *tres*.

II.

Des que diu que s' vol *Total*

l' apotecari D. Pera,

sempre porta *hu dos primera*

gran corbata y barret alt.

J. TRUJOLS.

Las soluciones de lo insertat en lo número pasat y en lo present las donarém en lo pròxim.

Imprenta de J. DELCLOS, Urgel, 46.